

Základy pracovního práva

BZ405Zk

změna, skončení, atypické PPV,
konkurenční doložka

Brno, 3. března 2017

Změna

- ▶ Rigidnost vs. variabilita a flexibilita pracovního poměru
 - ▶ Smluvní volnost
- ▶ Novelizace
 - ▶ Sněm. Tisk. č. 903
 - ▶ Změna terminologie
 - ▶ Převedení = výkon jiné práce

Změna - typy

- ▶ v předmětu
- ▶ v subjektech
- ▶ v obsahu

Změna - v obsahu

- ▶ Generální klauzule - ust. § 40 zákoníku práce
- ▶ Typizované změny
 - ▶ Převedení (§41)
 - ▶ Pracovní cesta (§ 42)
 - ▶ Přeložení (§43)
 - ▶ Dočasné přidělení (§43a)

Změna - převedení

- ▶ Úprava práv a povinností (pracovních podmínek)
- ▶ Obligatorní vs. fakultativní
- ▶ Pozor! Novelizace omezuje fakultativní převedení

Změna - převedení - obligatorní

- ▶ Musí dojít k převedení ze zákona
- ▶ Následek objektivních skutečností
 - ▶ Zdravotní nezpůsobilost
 - ▶ Těhotenství
 - ▶ Noční práce
- ▶ Nepřípustnost výkonu práce vs. porušení pov.

Změna - převedení - fakultativní

- ▶ Možnost z-le převést z-ce
- ▶ Následkem
 - ▶ Výpovědi pro porušování povinností a nesplňování předpokladů/požadavků
 - ▶ Zahájeno trestní stíhání
- ▶ Pozor! Novelizace - převedení pouze po dohodě

Změna - převedení

- ▶ Obligatorní převedení - k okamžiku zjištění rozhodné skutečnosti
- ▶ Nepřevedení - odmítnutí výkonu práce - není porušení povinnosti z-cem
- ▶ Souvislost s odměňováním a soc. systémem
 - ▶ Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

Změna - pracovní cesta

- ▶ Dočasná změna místa výkonu práce
- ▶ Souhlas zaměstnance
- ▶ Řízení určeným zaměstnancem
 - ▶ Dispoziční oprávnění organizace práce
 - ▶ Nemůže právně jednat

Změna - pracovní cesta - specifika

- ▶ Pracovní doba, cestovní náhrady, náhrada škody
- ▶ Specifický souhlas
 - ▶ Těhotné; osoby pečující o dítě, popř. pečující o osobu závislou na péči

Změna - přeložení

- ▶ Dlouhodobá změna místa výkonu práce
- ▶ Podmínky
 - ▶ Souhlas zaměstnance
 - ▶ v rámci poboček zaměstnavatele
- ▶ Pozor, novelizace
 - ▶ Změna místa výkonu práce z důvodu nezbytné provozní potřeby

Změna - obsah

- ▶ Jmenování na vedoucí pracovní místo
- ▶ Po dohodě cokoliv - autonomie vůle stran
 - ▶ limity
- ▶ Ze zákona
 - ▶ doba určitá v rozporu se zákonem

Skončení pracovního poměru

- ▶ Zánik základního pracovněprávního vztahu
 - ▶ Pozor na odvozené pracovněprávní vztahy
- ▶ Skončení vs. rozvázání
- ▶ Objektivní vs. subjektivní právní skutečnosti

Skončení pracovního poměru - objektivní

- ▶ Smrt
 - ▶ zaměstnanec
- ▶ Uplynutí času
 - ▶ Pracovní poměr na dobu určitou
 - ▶ Vypršení povolení k zaměstnání
- ▶ Rozhodnutí orgánu
 - ▶ vyhoštění

Uplynutí času - pracovní poměr na dobu určitou

- ▶ K sjednanému dni
- ▶ Možno rozvázat běžným způsobem
- ▶ POZOR!
 - ▶ Výkon prací i po termínu skončení s vědomím zaměstnavatele = trvání pracovního poměru na dobu neurčitou - vyvratitelná právní domněnka
 - ▶ 21 Cdo 4891/2009 - *pokud nedal zaměstnavatel nijak navenek na vědomí, že s další prací, kterou provádí zaměstnanec, nesouhlasí, pak zaměstnanec pracuje se souhlasem zaměstnavatele*

Skončení pracovního poměru - subjektivní

- ▶ Rozvázání pracovního poměru
 - ▶ Subjektivní právní skutečnost (projev vůle)
- ▶ Jednostranné vs. dvoustranné
 - ▶ Odlišný následek vad
- ▶ Předpoklady
 - ▶ Formální vs. obsahové

Rozvázání pracovního poměru - forma

- ▶ Výpověď
 - ▶ Písemně, jinak se k ní nepřihlíží
- ▶ Okamžité zrušení
 - ▶ Písemně, jinak se k němu nepřihlíží
- ▶ Zrušení ve zkušební době
 - ▶ Písemně, jinak se k němu nepřihlíží
- ▶ Dohoda
 - ▶ Písemně - relativně neplatné

Skončení pracovního poměru - dohoda

- ▶ Ust. § 49 zákoníku práce
- ▶ Písemnost
- ▶ Den skočení
- ▶ Důvod?
- ▶ Důsledky?

Skončení pracovního poměru - zrušení ve zkušební době

- ▶ Ust. § 66 zákoníku práce
- ▶ Písemné, jinak se nepřihlíží
- ▶ S i bez důvodu
- ▶ Pozor na diskriminační povahu

Skončení pracovního poměru - výpověď

- ▶ Jednostranné adresované právní jednání
 - ▶ Doručení
- ▶ Písemnost, jinak se k ní nepřihlíží
- ▶ Výpovědní dobou terminované skončení
- ▶ Zaměstnavatel musí uvést důvod

Skončení pracovního poměru - výpověď - z-l - důvody

▶ Organizační důvody

- ▶ Ust. § 52 písm. a) až c)

▶ Zdravotní stav

- ▶ Ust. § 52 písm. d) a e)

▶ Nesplňování požadavků/předpokladů a porušení povinnosti

- ▶ Ust. § 52 písm. f), g), h)

Skončení pracovního poměru - výpověď - z-l - důvody - organizační důvody

- ▶ Zrušení zaměstnavatele
- ▶ Přesunutí zaměstnavatele
- ▶ Nadbytečnost
 - ▶ Rozhodnutí o organizačních změnách a kauzální nexus
 - ▶ Výpověď i před nadbytečností?

Skončení pracovního poměru - výpověď - z-l - důvody - zdravotní stav

- ▶ Nepříznivý zdravotní stav v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání
 - ▶ Lékařský posudek
 - ▶ Odstupné
- ▶ Dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti z jiných důvod (příčina nesouvisí s výkonem práce)
 - ▶ Bez odstupného

Skončení pracovního poměru - výpověď - z-l - důvody - požadavky a povinnosti

- ▶ Nesplňování předpokladů či požadavků
- ▶ Nesplňování požadavků = nekvalitní práce
 - ▶ Vytýkáací dopis
- ▶ Porušení povinnosti
 - ▶ Méně závažné
 - ▶ Závažné
 - ▶ Zvlášt' hrubé

Skončení pracovního poměru - výpověď - z-l - důvody - požadavky a povinnosti

- ▶ Soustavné méně závažné porušení
 - ▶ Min. třikrát
 - ▶ Jakákoliv povinnost

- ▶ Závažné vs. zvlášt' hrubé

- ▶ Intenzitu poměřuje soud
 - ▶ Sjednání kategorie zvlášt' hrubého porušení v pracovní smlouvě?

Skončení pracovního poměru - výpověď z-lem

- ▶ Možno více výpovědí, více výpovědních důvodů
 - ▶ 21 Cdo 2098/2004
- ▶ Konkretizace důvodu, skutkové vymezení odpovídající právnímu důvodu
 - ▶ 21 Cdo 4288/2009
- ▶ Skutkové vymezení (popsat)
 - ▶ 21 Cdo 619/2010

Skončení pracovního poměru - výpovědní doba

- ▶ Stejná pro obě strany, min. 2 měsíce
- ▶ Není třeba uvádět ani sjednat
- ▶ Vadně určená nečiní výpověď neplatnou, použije se zákonná výměra
 - ▶ 21 Cdo 2098/2004
- ▶ Dohoda o delší výpovědní době možná jen před začátkem běhu VD
 - ▶ 21 Cdo 258/2009

Skončení pracovního poměru - okamžité zrušení pracovního poměru

- ▶ Prostředek ultima ratio
- ▶ Primárně hodnotí zaměstnavatel, závazně soud
- ▶ Důvod uplatnit do 2 měsíců (mas. 1 rok)

Skončení pracovního poměru - okamžité zrušení pracovního poměru

- ▶ Atak majetkové podstaty zaměstnavatele (jakákoliv hodnota)
 - ▶ 21 Cdo 59/2005
- ▶ Účinky okamžitě, případné datum je irelevantní
 - ▶ 21 Cdo 2815/2005
- ▶ Náležitá míra loajality
 - ▶ 21 Cdo 3478/2010

Skončení pracovního poměru - porušení povinnosti - do kdy uplatnit

- ▶ Třeba uplatnit v rámci subjektivní i objektivní lhůty (Odlišené pro jednotlivé typy)
- ▶ Výpověď dle ust. § 52h
 - ▶ Subjektivní do 1 měsíce
 - ▶ Objektivní do 1 roku
- ▶ Výpověď dle ust. § 52g
 - ▶ Subjektivní 2 měsíce
 - ▶ Objektivní 1 rok

Skončení pracovního poměru - porušení povinnosti - do kdy uplatnit

- ▶ Okamžité zrušení prac. poměru z-lem (dle ust. § 55 odst. 1 písm. b))
 - ▶ subjektivní 2 měsíce
 - ▶ objektivní 1 rok
- ▶ Okamžité zruš. prac. poměru z-cem (dle ust. § 56 odst. 1)
 - ▶ subjektivní 2 měsíce
 - ▶ objektivní 1 rok
- ▶ 21 Cdo 1673/2015
 - ▶ při opakujícím porušování běží objektivní lhůta od posledního porušení

Skončení pracovního poměru - Odvolání/vzdání se funkce

- ▶ pracovní poměr založený jmenováním může být rozvázaný jinak, nežli jen odvoláním/vzdáním se
- ▶ Vedoucí zaměstnanec
 - ▶ Písemně
 - ▶ Konec následující den (výkon funkce)
 - ▶ Nabídková povinnost
 - ▶ Výpověď pro nadbytečnost
 - ▶ Odstupné (jen pokud zrušení místa)
- ▶ Vedoucí úředník/vedoucí úřadu
 - ▶ Ust. § 12 zákona o úřednících

Odvolání/vzdání se funkce

- ▶ Vedoucí úředník/vedoucí úřadu
 - ▶ Ust. § 12 zákona o úřednících
 - ▶ Písemně
 - ▶ PP nekončí (vyjma prac. poměru na dobu určitou)
 - ▶ Konec následující po doručení
 - ▶ Závažné porušení povinností/2 méně závažná porušení během 6 měsíců
 - ▶ Nedokončené vzdělávání
 - ▶ Ztráta bezúhonnosti
 - ▶ Výpověď pro nadbytečnost
 - ▶ Bez odstupného
 - ▶ Do vlastních rukou

Související povinnosti

- ▶ Odstupné
 - ▶ Ust. § 67 zákoníku práce
 - ▶ Ust. § 13 zákona o úřednících - další odstupné
- ▶ Potvrzení o zaměstnání a pracovní posudek
 - ▶ Obligatorně - Potvrzení, ihned při skončení
 - ▶ Fakultativně - pracovní posudek
 - ▶ 21 Cdo 1893/2002 - i po skončení pracovního poměru

Doručování

- ▶ Ust. § 334 a násl. zákoníku práce
- ▶ Písemnost
- ▶ Do vlastních rukou
- ▶ Postup:
 - ▶ Osobně
 - ▶ Elektronicky (datová schránka, zaručený podpis)
 - ▶ Poskytovatel poštovních služeb

Neplatné rozvázání pracovního poměru

- ▶ Ust. §§ 69 až 72 zákoníku práce
- ▶ 2 měsíce prekluzivní lhůta
- ▶ Trvání na dalším zaměstnávání
- ▶ Žaloba na určení

Konkurenční doložka - ust. § 310 zák. práce

- ▶ Zákaz konkurenčního jednání i v průběhu trvání pracovního poměru - ust. § 304 zákoníku práce
- ▶ Omezení Listinou garantovaného práva na práci po skončení pracovního poměru
- ▶ Podmínka sjednání
 - ▶ Lze spravedlivě požadovat
 - ▶ ne na pedagogické zaměstnance (ust. § 311)

Konkurenční doložka - ust. § 310 zák. práce

▶ Součástí dohody

- ▶ Závazek zaměstnance nevykonávat konkurenční činnost
- ▶ Závazek zaměstnavatele hradit zaměstnanci přiměřené peněžité vyrovnání
- ▶ Délka trvání konkurenční doložky, max. 1 rok

▶ Smluvní pokuta

- ▶ fakultativně

Konkurenční doložka

- ▶ Skončení rozvázáním
 - ▶ Výpověď zaměstnancem při nesplnění podmínek zaměstnavatelem
 - ▶ Dohodou
- ▶ Skončení odstoupením zaměstnavatelem za trvání pracovního poměru

Atypické pracovněprávní vztahy

- ▶ Společným rysem - pracovní podmínky odlišné od standardního pracovního poměru na dobu neurčitou s plnou stanovenou týdenní pracovní dobou
- ▶ Právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr
- ▶ Kratší pracovní doba (úvazek)
- ▶ Práce z domova
- ▶ Agenturní zaměstnávání

Atypické pracovněprávní vztahy - dohody

- ▶ Pracovněprávní vztahy založené
 - ▶ Dohodou o provedení práce
 - ▶ Dohodou o pracovní činnosti
- ▶ Přiměřená úprava pracovnímu poměru dle ust. 77 odst. 2 zákoníku práce, vyjma např.
 - ▶ Skončení pracovního poměru
 - ▶ Rozvrh pracovní doby
 - ▶ dovolená

Atypické pracovněprávní vztahy - dohody

- ▶ Dohoda o provedení práce - ust. § 75 zák. práce
 - ▶ Doba (určitá/neurčitá)
 - ▶ Sjednaná práce
 - ▶ Max. rozsah 300h/kalendářní rok
 - ▶ Sčítání u jednoho zaměstnavatele
- ▶ Garance minimální mzdy
- ▶ Rozvázání dohodou či výpovědí

Atypické pracovněprávní vztahy - dohody

- ▶ Dohoda pracovní činnosti - ust. § 76 zák. práce
 - ▶ Rozsah v Q max. polovinu stanovené týdenní pracovní doby
 - ▶ Sjednaná práce
 - ▶ Doba
- ▶ Garance minimální mzdy
- ▶ Rozvázání dohodou či výpovědí

Atypické pracovněprávní vztahy - agenturní zaměstnávání

- ▶ Ust. § 307a a násl. Zákoníku práce
- ▶ Vztah zaměstnanec - zaměstnavatel (agentura) - uživatel
- ▶ Součástí pracovní smlouvy zaměstnance a agentury je souhlas s dočasným přidělením
- ▶ Srovnatelné pracovní podmínky s kmenovými zaměstnanci

Shrnutí problematiky ...

- ▶ Pozor na novelizaci
- ▶ Sněm. Tisk č. 903 (novelizace zákoníku práce)
- ▶ Sněm. Tisk č. 911 (novela zákona o zaměstnanosti)